

Program Rewitalizacji Gminy Miasta Chełmna na lata 2016-2023
Diagnoza obszaru

Chełmno, sierpień 2016

Spis treści

Wstęp	3
I. DIAGNOZA OBSZARU GMINY.....	4
A. Sfera społeczna	4
1. Liczba ludności i migracje.....	4
2. Ekonomiczne grupy wiekowe.....	6
3. Przyrost naturalny.....	8
4. Wskaźnik obciążenia demograficznego.....	9
5. Bezrobocie	11
6. Środowiskowa pomoc społeczna.....	15
B. Sfera gospodarcza.....	19
1. Przedsiębiorczość	19
C. Sfera infrastrukturalna.....	24
1. Zasoby mieszkaniowe.....	24
1. Budownictwo.....	26
2. Zaopatrzenie w ciepło i ciepłą wodę użytkową (c.w.u.).....	28
3. Zaopatrzenie w gaz ziemny.....	29
4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	30
5. Odnawialne źródła energii.....	31
6. Sieć wodno-kanalizacyjna	31
7. Jakość powietrza atmosferycznego i emisja CO ₂	32
Podsumowanie diagnozy	33
II. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA JEDNOSTEK STRUKTURY PRZESTRZENI MIASTA.....	34
1. Metodologia podziału miasta na JSPM	34
2. Podział Miasta na jednostki strukturalne.....	35
3. Wskaźniki zastosowane do diagnozy stanów kryzysowych w jednostkach strukturalnych	39
4. Wyniki analizy wskaźnikowej.....	40
4. Wyniki analizy wskaźnikowej.....	47
Spis tabel.....	48

Wstęp

(...) Problem degradacji dotyczy istotnej części terenów w polskich miastach, a miasta z enklawami biedy i wykluczenia nie mają szans, by być konkurencyjnymi i dynamicznymi. Ich potencjał rozwojowy pozostaje niewykorzystany. Czynnikiem degradacji są najczęściej negatywne zjawiska społeczno-gospodarcze skutkujące segregacją społeczną i dziedziczeniem biedy, oraz niekorzystne zmiany infrastrukturalno-przestrzenne występujące najczęściej w historycznych śródmieściach- podkreśla dokument „Krajowa Polityka Miejska”¹

Rozwój miast musi być ukierunkowany na poprawę jakości życia. Miasta mają być dobrym miejscem do życia, z którym mieszkańcy identyfikują się i w którym chcą mieszkać. W centrum uwagi polityki miejskiej jest człowiek.

Aby zrealizować ten cel, należy adekwatnie zaplanować działania i skierować je w miejsca występowania problemów. Do tego zaś niezbędnym narzędziem jest diagnoza sytuacji na terenie Miasta wraz ze zidentyfikowaniem kluczowych negatywnych zjawisk hamujących jego rozwój.

Diagnozę wykonano zgodnie z ”Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w dwóch etapach: diagnoza obszaru miasta jako całości- w oparciu o ogólnodostępne dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji -w oparciu o dane pozyskane z Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych, Komendy Powiatowej Policji i Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

---

¹ <https://www.mr.gov.pl/strony/zadania/polityka-rozwoju-kraju/polityka-miejska/>

I. DIAGNOZA OBSZARU GMINY

A. Sfera społeczna

1. Liczba ludności i migracje

Miasto Chełmno wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczyło na dzień 31.12.2015 r. 20215 mieszkańców. W perspektywie lat 2010-2015 liczba mieszkańców sukcesywnie się zmniejszała. Zjawisko to wpisuje się w ogólnopolski trend związany ze spadkiem liczby ludności, jak również migracjami wewnętrznymi i zewnętrznymi, zwłaszcza wśród młodych ludzi, którzy wyjeżdżają do większych miast w poszukiwaniu pracy lub w celach edukacyjnych.

Tabela 1 Liczba mieszkańców Miasta Chełmna w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Chełmno (1)	20975	20868	20813	20622	20434	20215

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2010-2015 Miasto odnotowało ujemne saldo migracji w ruchu wewnętrznym, z wyraźnym zatrzymaniem tego zjawiska w roku 2014. W roku 2015 zjawisko ponownie się pogłębia. W tym samym okresie saldo migracji w ruchu zagranicznym osiąga maksymalne wartości w roku 2013 i 2014.

Tabela 2 Zameldowania w ruchu wewnętrznym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	zameldowania w ruchu wewnętrznym					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	22929	23172	21687	22851	21829	20403
Chełmno (1)	171	151	158	165	164	154

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 3 Wymeldowania w ruchu wewnętrznym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	wymeldowania w ruchu wewnętrznym					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	24372	24493	23215	24470	23567	22152
Chełmno (1)	263	237	276	280	196	240
Chełmno (1)	4	8	9	4	6	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 4 Zameldowania z zagranicy na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	zameldowania z zagranicy					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	526	582	478	453	427	0
Chełmno (1)	4	8	9	4	6	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 5 Wymeldowania za granicę na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	wymeldowania za granicę					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	766	910	956	1479	1527	0
Chełmno (1)	8	22	20	53	50	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 6 Saldo migracji wewnętrznych na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	saldo migracji wewnętrznych					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	-1443	-1321	-1528	-1619	-1738	-1749
Chełmno (1)	-92	-86	-118	-115	-32	-86

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 7 Saldo migracji zagranicznych na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	saldo migracji zagranicznych					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015

	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	-240	-328	-478	-1026	-1100	0
Chełmno (1)	-4	-14	-11	-49	-44	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Czynnikami wpływającymi na niekorzystny bilans migracyjny są; utrudnione możliwości zarobkowania, stosunkowo dalekie sąsiedztwo dużych rynków pracy w regionie, co powoduje, iż mieszkańcy emigrują w poszukiwaniu pracy. Przyczyną migracji są przede wszystkim motywy ekonomiczne, związane z poszukiwaniem pracy oraz satysfakcjonującego wynagrodzenia, a także warunków do rozwoju społecznego. Proces przemieszczania się ludności ze względu na selektywność migracji jest przyczyną (migrują głównie ludzie młodzi, lepiej wykształceni, bardziej przedsiębiorczy), zmniejszenia potencjalnych zasobów pracy i obniżania ich jakości.

Tabela 8. Prognoza demograficzna dla Powiatu i Miasta do roku 2050

Prognoza na rok 2020		Prognoza na rok 2030		Prognoza na rok 2040		Prognoza na rok 2050	
Powiat Chełmiński	Miasto Chełmno	Powiat Chełmiński	Miasto Chełmno	Powiat Chełmiński	Miasto Chełmno	Powiat Chełmiński	Miasto Chełmno
osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
51823	19487	50181	17673	47652	15628	44559	13438

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na wyraźny spadek liczby mieszkańców Powiatu i Miasta Chełmna. Wg nich liczba mieszkańców miasta przez najbliższe 34 lata zmniejszy się o ok. 35%, by w horyzontalnym roku 2050 osiągnąć wartość 13 438 osób.

2. Ekonomiczne grupy wiekowe

Analiza struktury wiekowej ludności zamieszkującej Miasto Chełmno wskazuje w ostatnich pięciu latach na zmniejszającą się liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz rosnącą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym.

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 15-64 lata, dla kobiet - 15-59 lat.

Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 14 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

Tabela 9 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	w wieku przedprodukcyjnym (do 14 r.ż)					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	406742	399592	393346	387933	383177	378825
Powiat chełmiński	11085	10898	10710	10517	10354	10141
Chełmno (1)	3962,6	3863,5	3765	3661	3573	3464

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w roku 2015 zmniejszyła się o 12,58% w stosunku do roku 2010. W tym samym czasie na terenie Województwa spadek ten wynosił 6,86%, a na terenie Powiatu 8,52%.

Tabela 10 Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	1436404	1427419	1416395	1402809	1388783	1373715
Powiat chełmiński	36250	36133	35892	35586	35293	34965
Chełmno (1)	14463	14268	14063	13809	13512	13260

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W roku 2015 na terenie Miasta odnotowano o 1203 osoby w wieku produkcyjnym mniej niż w roku 2010, co stanowiło spadek o 8,32%. W tym samym czasie na terenie Województwa Kujawsko- Pomorskiego odnotowano spadek o 4,36%, a na terenie Powiatu Chełmińskiego o 3,54%.

Tabela 11 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	w wieku poprodukcyjnym: kobiety 60+, mężczyźni 65+					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	335027	347319	359080	371462	384860	398294
Powiat chełmiński	7568	7797	8099	8356	8675	8957
Chełmno (1)	3350	3487	3663	3788	3955	4099

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W analizowanym okresie systematycznie zwiększała się na terenie miasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Od roku 2010 przybyło 749 osób (wzrost o 22,36%) i stanowiły one 20,28% ogólnej liczby mieszkańców Chełmna. W tym samym czasie w Województwie odnotowano wzrost tej grupy o 18,88%, natomiast w Powiecie o 18,35%.

Trendy obserwowane na terenie Miasta Chełmna są zbieżne z ogólnopolskimi trendami demograficznymi i obserwowane są również na poziomie Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Powiatu Chełmińskiego. Jednakże jak wynika z powyższych danych, analizowane zjawiska są nasilone bardziej na terenie Miasta Chełmna w porównaniu z danymi wojewódzkimi i powiatowymi.

3. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą urodzeń i zgonów) jest ważnym wskaźnikiem demograficznym, decydującym o potencjale obszaru. W roku 2015 na terenie Miasta odnotowano najbardziej gwałtowny spadek przyrostu naturalnego w ostatnich 5 latach. Jest to niekorzystny prognostyk ze względu na to, że potencjał ludzki jest jednym z najważniejszych wyznaczników oceny zrównoważonego rozwoju obszaru.

Tabela 12 Liczba urodzeń na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	Urodzenia żywe					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	22596	20971	20764	19853	20031	19190
Powiat chełmiński	623	576	579	509	557	443
Chełmno (1)	190	191	209	160	185	144

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W analizowanym okresie najwięcej dzieci w Mieście Chełmnie urodziło się w roku 2012. Liczba urodzeń w roku 2015 była niższa o 24,21% w stosunku do roku 2010. W tym samym czasie na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego spadek wynosił 15,07%, na terenie Powiatu Chełmińskiego 28,90%.

Tabela 13 Liczba zgonów na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	Zgony ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	20453	19663	20436	20485	20028	20523
Powiat chełmiński	503	456	480	504	501	491
Chełmno (1)	199	198	201	219	215	211

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Dane dotyczące przyrostu naturalnego w okresie analizy (2010-2015) przybrały wartości o kilkaset procent niższe w stosunku do roku bazowego. Na terenie Województwa do roku 2012 utrzymywał się dodatni przyrost naturalny. Na terenie Powiatu był on dodatni do 2014 r. po czym gwałtownie obniżył się. W Chełmnie w roku 2013 odnotowano gwałtowny i drastyczny spadek tego wskaźnika.

Tabela 14 Przyrost naturalny na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	Przyrost naturalny					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	2143	1308	328	-632	3	-1333
Powiat chełmiński	120	120	99	5	56	-48
Chełmno (1)	-9	-7	8	-59	-30	-67

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

4. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Ze społeczno-ekonomicznego, a także demograficznego punktu widzenia istotnym czynnikiem analizy jest relacja liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Miernik ten informuje o tzw. **wskaźniku obciążenia demograficznego**. Na każde 100 osób w Mieście Chełmnie w wieku produkcyjnym w 2015 roku przypadało 59,9 osób w wieku nieprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadało 118,3 osób w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 32,4 osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 15 Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	54,7	55,3	56	57	58,1	59,4
Powiat chełmiński	54,5	54,7	55,4	55,9	56,8	57,4
Chełmno (1)	52,8	53,8	55,5	56,5	58,3	59,8

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 16 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	82,4	86,9	91,3	95,8	100,4	105,1
Powiat chełmiński	68,5	71,8	75,6	79,5	83,8	88,3
Chełmno (1)	85,9	91,4	97,3	103,5	110,7	118,3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 17 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	24,7	25,7	26,7	27,9	29,1	30,4
Powiat chełmiński	22,2	22,9	23,9	24,8	25,9	26,9
Chełmno (1)	24,4	25,7	27,4	28,8	30,6	32,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Interesującą jest analiza populacji osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci. Pokazuje ona przede wszystkim, że kobiet w wieku poprodukcyjnym jest dwukrotnie więcej niż mężczyzn. Udział kobiet w wieku 60+ w ogólnej liczbie mieszkańców wzrósł w badanym okresie o 5,23%, mężczyzn o 9,46%.

Tabela 18 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci w latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna

Nazwa	Mężczyźni					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób ogółem	10 009	9 955	9 945	9 850	9 750	9 635
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	947	981	1055	1092	1168	1228
Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie osób	9,46	9,85	10,61	11,09	11,98	12,75

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 19 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci w latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna

Nazwa	Kobiety					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób ogółem	10 966	10 913	10 868	10 772	10 684	10 580
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2403	2506	2608	2696	2787	2871
Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie osób	21,91	22,96	24,00	25,03	26,09	27,14

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2015 w ogólnej liczbie ludności na terenie Miasta Chełmna sukcesywnie się zwiększał. W roku 2015 wynosił on 20,27% w stosunku do tego samego wskaźnika dla Województwa wynoszącego 19,09%. Oznacza to że co piąty mieszkaniec Chełmna to osoba w wieku poprodukcyjnym- nieaktywna zawodowo.

Tabela 20 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i Miasta Chełmna wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności
Województwo Kujawsko-Pomorskie	2 086 210	398 294	19,09
Chełmno	20 215	4 099	20,27

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

5. Bezrobocie

W latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna znacząco zmniejszyła się stopa bezrobocia rejestrowanego. Poniżej zaprezentowano dane dla Powiatu, gdyż dla poziomu gmin nie są one dostępne. Stopę bezrobocia rejestrowanego oblicza się jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik podaje się z uwzględnieniem osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Tabela 21 Stopa bezrobocia na terenie Powiatu Chełmińskiego w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
POLSKA	12,4	12,5	13,4	13,4	11,4	9,8
KUJAWSKO-POMORSKIE	17	17	18,1	18,2	15,5	13,3
Powiat chełmiński	22	22,9	24,6	24,7	20,9	18,1

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Spadek bezrobocia jest zjawiskiem pozytywnym, jednak należy zauważyć, że jego poziom jest dwukrotnie wyższy od średniej krajowej oraz o 4,8% przekracza dane dla regionu.

Podobnie jak na terenie całego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w związku z trendami demograficznymi, od roku 2010 odnotowuje się systematyczny spadek udziału osób pozostających bez pracy liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Dla regionu wartość ta spadła o 20,25%, w mieście o 17,9% w stosunku do początku analizowanego okresu (2010). Zjawisko to jest trendem pozytywnym na regionalnym i lokalnym rynku pracy.

Tabela 22 Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i Miasta Chełmna wg stanu w latach 2010-2015

Liczba ludności w wieku produkcyjnym						
Obszar	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	1356942	1351459	1343978	1333169	1321955	1309091
Chełmno (1)	13725	13565	13385	13173	12906	12652
Bezrobotni zarejestrowani ogółem						
KUJAWSKO-POMORSKIE	139401	139622	148839	150145	127111	107255
Chełmno (1)	1526	1496	1635	1674	1340	1155
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym						
KUJAWSKO-POMORSKIE	10,27	10,33	11,07	11,26	9,62	8,19
Chełmno (1)	11,12	11,03	12,22	12,71	10,38	9,13

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2015 r. przeciętne wynagrodzenie brutto dla Powiatu wynosiło 3299,94 zł i stanowiło 79,5% średniego wynagrodzenia w kraju. Pozytywnym trendem jest stały wzrost średniego uposażenia w analizowanym okresie. W 2015 r. przeciętna pensja w Powiecie Chełmińskim wzrosła o 22,9% w stosunku do roku 2010.

Wśród całkowitej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Powiatu, w grudniu 2015 r. 37,8% stanowili mieszkańcy Miasta. We wrześniu 2015 r. na terenie miasta pozostawało bez pracy 1126 osób, wśród nich 482 (42,8%) mężczyźni i 644 kobiety (57,2%). W grupie tej 143 osób miało uprawnienia do wypłaty zasiłku, w tym 89 kobiet.

Tabela 23 Bezrobotni z terenu Miasta zarejestrowani w PUP w Chełmnie wg wykształcenia (stan na 31.12.2014)

Wykształcenie	Stan na 31.12.2014	W tym kobiety
Wyższe	78	52
Policealne i średnie zawodowe	218	321
Średnie ogólnokształcące	136	91
Zasadnicze zawodowe	406	211
Gimnazjalne i poniżej	502	238

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

Wg danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy najwięcej osób bez zatrudnienia posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Najliczniejszą grupą wiekową osób bezrobotnych były osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata.

Tabela 24 Bezrobotni z terenu Miasta zarejestrowani w PUP w Chełmnie wg wieku i płci (stan na 31.12.2014)

Wiek	Stan na 31.12.2014	W tym kobiety
18-24	198	109
25-34	481	224
35-44	286	157
45-54	263	137
55-59	178	99
60-64	46	5

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

W szczególnej sytuacji na rynku pracy znajdują się kobiety, które stanowią ok. 50% wszystkich zarejestrowanych osób pozostających bez pracy. W roku 2015 udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wzrósł do 55,6%. W tym tylko 25% kobiet posiadało prawo do zasiłku, zaś 3% z nich nigdy nie pracowało zawodowo (dane PUP za 2015 r.). Sytuację obrazują poniższe dane statystyczne.

Tabela 25 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2013 (stan na 31.12.2013)

Lp	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet	% ogółu	W tym do 34 lat	% ogółu	W tym gimnazjalne i poniżej	% ogółu	Niepełnosprawni	% ogółu
Powiat	4595	2440	53,1	2234	48,6	1779	38,7	151	3,3
Miasto Chełmno	1674	880	52,6	725	43,3	623	37,2	59	3,5

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

Tabela 26 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2014 (stan na 31.12.2014)

Lp	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet	% ogółu	W tym do 34 lat	% ogółu	W tym gimnazjalne i poniżej	% ogółu	Niepełnosprawni	% ogółu
Powiat	3717	2018	54,3	1752	47,1	1481	39,8	136	3,7
Miasto Chełmno	1340	730	54,5	567	42,3	502	37,5	63	4,7

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

Tabela 27 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2014 (stan na 31.12.2015)

Lp	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet	% ogółu	W tym do 34 lat	% ogółu	W tym gimnazjalne i poniżej	% ogółu	Niepełnosprawni	% ogółu
Powiat	3110	1789	57,5	1409	45,3	1274	41,00	123	4,0
Miasto Chełmno	1155	642	55,6	473	41,0	464	40,2	53	4,6

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

W 2015 roku w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Miasta 41% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych stanowiły osoby do 34 r.ż. W ostatnich kilku latach wskaźnik ten zmniejsza się. Natomiast 40,2% w grupie osób pozostających bez pracy stanowili bezrobotni z najniższym wykształceniem. Liczba takich osób sukcesywnie rośnie. W ostatnich kilku latach zwiększa się również odsetek osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób pozostających bez zatrudnienia.

Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie w roku 2014 5,8% liczby osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, 16,2% policealnym i średnim zawodowym, 10,1% z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, 30,2% z wykształceniem zawodowym oraz ponad 37,4% z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej

Jak wynika z powyższych danych ok. 68% osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym i podstawowym.

Tabela 28 Przeciętne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Powiat chełmiński	2685,20	2772,46	2901,58	3095,76	3250,60	3299,94
Relacja do średniej krajowej (%)	78,2	76,5	77,5	79,8	81,2	79,5

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Specjalną uwagę należy poświęcić analizie sytuacji osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie. Osoby te stanowią ok. 5 % ogółu mieszkańców Miasta, jednak ich liczba w latach 2013-2015 sukcesywnie rosła. Wśród osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu chełmińskiego, zarejestrowanych w PUP, osoby zamieszkujące Miasto stanowiły w roku 2015- 43%.

Tabela 29 Osoby z niepełnosprawnością zarejestrowane w PUP w Chełmnie w latach 2013-2015

Obszar	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu
	2013		2014		2015	
Powiat	151	3,3	136	3,7	123	4
Miasto Chełmno	59	3,5	63	4,7	53	4,6

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

6. Środowiskowa pomoc społeczna

Analizy sytuacji ekonomicznej ludności zamieszkującej Miasto Chełmno dokonano za pomocą danych dotyczących korzystania gospodarstw domowych ze środowiskowej pomocy społecznej. Brak danych dotyczących stałych źródeł dochodów mieszkańców analizowanego obszaru był przyczyną podjęcia badania położenia ekonomicznego społeczności poprzez wymiar wielkości i form pomocy społecznej świadczonej mieszkańcom. Główny Urząd Statystyczny dysponuje danymi w tym obszarze do roku 2014 włącznie.

Tabela 30 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2014

Nazwa	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]
KUJAWSKO-POMORSKIE	88144	83871	86186	90320	84959	-
Powiat chełmiński	2825	2415	2491	2824	2331	-
Chełmno (1)	1291	1022	1049	1200	835	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2014 r. na terenie Miasta 835 gospodarstw domowych korzystało z pomocy społecznej. W stosunku do roku 2010 liczba rodzin zgłaszających się po wsparcie spadła o 35,3%. W tym samym czasie w Powiecie wartość ta spadła jedynie o 17% a w regionie 3,6%.

W roku 2014 zmniejszyła się także o 43% liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej na terenie Miasta Chełmna, podczas gdy ten sam wskaźnik na terenie Powiatu zmniejszył się jedynie o 25%.

Tabela 31 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej dochodowego na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2014

Nazwa	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	242468	228396	230723	240362	220370	-
Powiat chełmiński	9014	7505	7545	8171	6724	-
Chełmno (1)	3712	2806	2908	3054	2109	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wg danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2014 głównymi przyczynami przyznawania pomocy były w kolejności: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, choroba, dysfunkcje wychowawczo-opiekuńcze.

Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem. Wskaźnik według grup w wieku wyliczono jako udział korzystających w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym odpowiednio do ludności ogółem w tym wieku. Wartości dla Miasta Chełmna kształtują się powyżej poziomu kraju i województwa. Pozytywnym zjawiskiem jest znaczący spadek zasięgu korzystania z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2010-2014.

Tabela 32 Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	8,7	8,1	8,1	8,3	7,7
KUJAWSKO-POMORSKIE	11,6	10,9	11,0	11,5	10,5
Powiat chełmiński	17,1	14,2	14,3	15,5	12,8
Chełmno (1)	17,7	13,4	14,0	14,7	10,3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2010- 2014 zmniejszeniu uległa liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych oraz liczba dzieci na które świadczenie jest otrzymywane, co związane jest ze wskaźnikiem przyrostu naturalnego.

Tabela 33. Korzystający ze świadczeń rodzinnych

Jednostka terytorialna	rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci					dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-	os.	os.	os.	os.	os.
Powiat chełmiński	2984	2696	2426	2258	2112	5784	5278	4803	4507	4187
Chełmno (1)	985	876	759	648	612	1781	1605	1431	1275	1198

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W konsekwencji w analizowanych latach spadła liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych.

Tabela 34 Kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	kwota świadczeń rodzinnych				
	2010	2011	2012	2013	2014
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Powiat chełmiński	15234	14748	14446	14647	13927
Chełmno (1)	5025	4873	4674	4526	4488

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2010-2014 systematycznie spadała kwota środków wypłacanych tytułem zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych. W 2014 r. na terenie Miasta wypłacono zasiłki na kwotę 3 477 000 zł i była to kwota ok. 20% niższa niż w roku 2010.

Tabela 35 Kwoty wypłaconych zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)					kwota zasiłków pielęgnacyjnych				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Powiat chełmiński	9891	8905	8165	8251	7587	3320	3368	3385	3438	3263
Chełmno (1)	3109	2773	2447	2353	2223	1287	1308	1299	1296	1254

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej istnieje bezpośrednia zależność pomiędzy niepełnosprawnością a koniecznością korzystania ze wsparcia finansowego. W latach 2010 - 2015 wsparcie z tytułu niepełnosprawności kształtowało się następująco:

- 2010 r.- 194 rodziny
- 2011 r.- 199 rodzin
- 2012 r.- 198 rodzin
- 2013 r.- 266 rodzin
- 2014 r.- 305 rodzin
- 2015 r.- 308 rodzin.

Liczba wspieranych rodzin na przestrzeni lat 2010-2015 wzrastała. W 2015 r. osiągnęła wartość o 58,76% wyższą w stosunku do roku 2010.

B. Sfera gospodarcza

1. Przedsiębiorczość

W 2015 r. na terenie Miasta Chełmna zarejestrowano w rejestrze REGON 120 nowych podmiotów. Jest to około 19% mniej niż w roku 2010. Tendencję spadkową odnotowuje się również w Województwie Kujawsko-Pomorskim i Powiecie Chełmińskim.

Tabela 36 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	podmioty gospodarki narodowej ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	19482	18289	17799	18452	17218	17121
Powiat chełmiński	345	364	330	351	316	301
Chełmno (1)	147	174	142	143	139	120

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Od 2014 r. nie zarejestrowano zarówno na terenie Miasta, jak i Powiatu żadnego nowego podmiotu sektora publicznego. W roku 2015 zarejestrowano natomiast 112 podmiotów sektora prywatnego, w tym 2 stowarzyszenia.

Tabela 37 Nowo zarejestrowane podmioty sektora publicznego wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	sektor publiczny - ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	108	165	234	112	91	67
Powiat chełmiński	0	2	13	1	0	0
Chełmno (1)	0	1	4	1	0	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 38 Nowo zarejestrowane podmioty sektora prywatnego wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	sektor prywatny - ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	19374	18124	17565	18340	17103	15697
Powiat chełmiński	345	362	317	350	316	290
Chełmno (1)	147	173	138	142	139	112

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 39 Nowo zarejestrowane fundacje wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	sektor prywatny - fundacje					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	38	61	50	51	76	108
Powiat chełmiński	3	0	0	2	1	0
Chełmno (1)	2	0	0	0	1	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 40 Nowo zarejestrowane stowarzyszenia i organizacje społeczne wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	205	210	228	203	241	284
Powiat chełmiński	5	1	2	4	5	3
Chełmno (1)	2	1	0	0	5	2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wg danych GUS w rejestrze REGON w I kw. 2016 r. zarejestrowanych było ogółem 1211 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Największa liczba osób prowadziła działalność w zakresie handlu hurtowego (Seksja G)- 377 podmiotów, następnie w zakresie budownictwa- 152 podmioty (Seksja F) , pomocy społecznej i opieki zdrowotnej (Seksja Q)- 138 podmiotów i przetwórstwa przemysłowego (Seksja C) -115 podmiotów.

Tabela 41 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 (dane za I kw.2016)

Nazwa	I kwartał 2016							
	ogółem	Sekcja A	Sekcja B	Sekcja C	Sekcja D	Sekcja E	Sekcja F	Sekcja G
	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
KUJAWSKO-POMORSKIE	141903	3031	145	12840	178	428	19659	39313
Powiat chełmiński	2649	92	0	269	3	9	433	787
Chełmno (1)	1211	12	0	115	1	2	152	377

c.d.

Nazwa	I kwartał 2016											
	Sekcja H	Sekcja I	Sekcja J	Sekcja K	Sekcja L	Sekcja M	Sekcja N	Sekcja O	Sekcja P	Sekcja Q	Sekcja R	Sekcje S, T, U
	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
KUJAWSKO-POMORSKIE	11632	3519	3300	5499	1461	12655	4667	4	2978	12698	1623	6273
Powiat chełmiński	217	54	39	99	17	186	59	0	40	215	20	110
Chełmno (1)	67	35	22	52	13	103	22	0	28	138	13	59

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

gdzie:

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie

Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F – Budownictwo

Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J – Informacja i komunikacja

Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P – Edukacja

Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S – Pozostała działalność usługowa

Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne.

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą od roku 2012 utrzymuje się na podobnym poziomie. Poniżej zaprezentowano dane za pełne lata 2012-2015.

Tabela 42 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 na terenie Miasta Chełmna w latach 2012-2015

Nazwa	rok				
	ogółem				
	2012	2013	2014	2015	2016
KUJAWSKO-POMORSKIE	141365	143173	142201	141983	-
Powiat chełmiński	2609	2661	2664	2663	-
Chełmno (1)	1269	1272	1245	1224	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Istotnym wskaźnikiem stanu przedsiębiorczości jest również liczba podmiotów wyrejestrowywanych z rejestru REGON. W mieście Chełmnie wartość ta od roku 2010 sukcesywnie wzrasta. Podobne dane odnotowuje się na terenie Powiatu. Na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego liczba wyrejestrowywanych podmiotów

gospodarczych w roku 2015 utrzymywała się na poziomie podobnym do roku 2010, jednak w całym okresie odnotowywano wzrosty i spadki.

Tabela 43 Podmioty wyrejestrowane wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych

Nazwa	rok						
	ogółem						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	15438	19800	14002	15023	16238	15483	-
Powiat chełmiński	250	360	249	264	286	280	-
Chełmno (1)	110	168	118	117	127	125	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wskaźnik prezentujący udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r. w Mieście Chełmnie wynosił 9,67 i był zbliżony do wskaźnika wojewódzkiego, przekraczając średnią dla Powiatu. Istotnym jest też fakt, że wskaźnik ten w analizowanym okresie wzrastał.

Tabela 44 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
	KUJAWSKO-POMORSKIE	10,53354	10,37116	10,5184	10,7393	10,75687
Powiat chełmiński	7,58889	7,52963	7,68596	7,88748	7,94512	8,00589
Chełmno (1)	9,49362	9,42868	9,48076	9,65611	9,64668	9,67436

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

C. Sfera infrastrukturalna

1. Zasoby mieszkaniowe

W 2015 r. liczba budynków mieszkalnych w Mieście wynosiła 1795 i zwiększyła się w stosunku do roku 2010 o 5,3%.

Tabela 45 Budynki mieszkalne w Gminie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	274794	282401	285333	288332	291340	294575
Powiat chełmiński	7411	7539	7632	7722	7808	7907
Chełmno (1)	1709	1752	1769	1777	1784	1795

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na terenie Miasta w 2014 r. było 7515 mieszkań. Od 2010 r. ich liczba systematycznie się zwiększała.

Tabela 46 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Miasto Chełmno w latach 2010-2015

Nazwa	ogółem					
	mieszkania					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	703831	709706	715260	721182	726623	-
Powiat chełmiński	15800	15880	16010	16117	16211	-
Chełmno (1)	7446	7465	7497	7508	7515	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W ogólnej liczbie mieszkań, Miasto w 2013 r. było w posiadaniu 589 mieszkań komunalnych i 119 mieszkań socjalnych.

Tabela 47 Zasoby mieszkaniowe (komunalne) Gminy Miasto Chełmno

Nazwa	mieszkania ogółem				
	mieszkania				
	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	-	-	44801	-	-
Powiat chełmiński	-	-	833	-	-
Chełmno (1)	-	-	589	-	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 48 Mieszkania socjalne w Gminie Miasto Chełmno

Nazwa	mieszkania socjalne				
	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
	KUJAWSKO-POMORSKIE	4478	4964	5247	5476
Powiat chełmiński	144	157	166	96	-
Chełmno (1)	100	111	119	48	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2011-2015 odnotowano 2 eksmisje z lokali mieszkalnych będących w zasobach gminnych orzeczone przez Sąd. Obie były spowodowane zaległościami w opłatach za mieszkanie. Nie odnotowano wykonania żadnej eksmisji w tym okresie. W tym samym okresie na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego orzekano ok. 400 eksmisji rocznie, z czego ok 160 rocznie zostało wykonanych.

Brak danych statystycznych dotyczących postępowań eksmisyjnych z lokali innych niż komunalne. Dane takie zbierane są dla powiatów.

Tabela 49 Postępowania eksmisyjne i eksmisje z lokali mieszkalnych w zasobach gminnych na terenie Miasta Chełmna

Nazwa	orzeczone przez sąd eksmisje					
	ogółem			z powodu zaległości w opłatach za mieszkanie		
	2011	2013	2015	2011	2013	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	361	397	-	339	389	-
Powiat chełmiński	3	0	-	3	0	-
Chełmno (1)	2	0	-	2	0	-

Nazwa	wykonane eksmisje					
	ogółem			z powodu zaległości w opłatach za mieszkanie		
	2011	2013	2015	2011	2013	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	160	170	-	155	164	-
Powiat chełmiński	0	0	-	0	0	-
Chełmno (1)	0	0	-	0	0	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych w roku 2013 dotyczyły 210 lokali na kwotę 251 500 zł. W stosunku do roku 2011 zarówno liczba mieszkań, jak i kwota zadłużenia zmniejszyły się o połowę.

Tabela 50 Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych na terenie Gminy Miasta Chełmna

Nazwa	mieszkania			wysokość zaległości		
	ogółem			ogółem		
	2011	2013	2015	2011	2013	2015
	[-]	[-]	[-]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]
KUJAWSKO-POMORSKIE	18733	19746	-	21133	22503,8	-
Powiat chełmiński	523	341	-	751,6	452,6	-
Chełmno (1)	411	210	-	592,3	251,5	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

1. Budownictwo

Na potrzeby opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dokonano inwentaryzacji i opisu stanu energetycznego budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie Miasta Chełmna (maj 2015 r.) W jej wyniku zinwentaryzowano 3 141 nieruchomości mieszkalnych (zarówno budynków, jak i poszczególnych mieszkań – w przypadku gdy w budynku brak było ogrzewania centralnego).

Struktura wiekowa budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie gminy wykazuje, iż zdecydowanie największy udział posiadają budynki najstarsze wybudowane przed 1966 r. – 72,1 %, natomiast najmniejszy budynki powstałe w latach 1993 - 1997 – 2,4 %.

Tabela 51 Struktura wiekowa budynków mieszkalnych na terenie Gminy Miasta Chełmna

Rok budowy	Udział
przed 1966	72,1 %
od 1967 do 1985	12,0 %
od 1986 do 1992	4,3 %
od 1993 do 1997	2,4 %
po 1998	9,2

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Chełmna

Rozpatrując powierzchnię użytkową budynków w określonym przedziale wiekowym wynika, iż największy udział w powierzchni posiadają również budynki najstarsze jednak on już dużo niższy i wynosi 36,6 % (różnica spowodowana jest tym, iż w zabudowie kamienicznej ze względu na brak centralnego ogrzewania budynku spisywane były pojedyncze mieszkania, co znacznie zwiększyło liczbę zinventaryzowanych najstarszych nieruchomości).

Tabela 52 Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych na terenie Miasta Chełmna

Rok budowy	Powierzchnia	Udział
przed 1966	163 176	36,6 %
od 1967 do 1985	152 841	34,3 %
od 1986 do 1992	45 562	10,2 %
od 1993 do 1997	17 400	3,9 %
po 1998	67 128	15,0 %

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Chełmna

Największą powierzchnię użytkową posiadają budynki mieszkalne powstałe przed 1966 r. – 163 176 m², natomiast najmniejszą budynki powstałe w latach od 1993 do 1997 – 17 400 m².

Znając powyższe dane obliczono łączne zapotrzebowanie na ciepło dla budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie Miasta, które wynosi 116 802,1 MWh/rok. Prawie 50 % łącznego zapotrzebowania na energię cieplną wymagają budynki powstałe przed 1966 r..

Podczas inwentaryzacji budynków mieszkalnych zbierano również dane dotyczące ich stanu termicznego. Z zebranych informacji wynika, iż 2 270 obiektów posiada wymienione okna (123 obiekty ma okna wymienione częściowo), 1 374 obiektów posiada ocieplone ściany (143 obiekty ma ściany ocieplone częściowo), 852 obiektów posiada ocieplenie dachu (24 obiekty ma częściowo ocieplony dach). Liczba obiektów bez jakiegokolwiek ocieplenia wynosi 519, co stanowi 16,5 % wszystkich zinwentaryzowanych obiektów. Procentowy udział budynków posiadających modernizację cieplną w ogóle zinwentaryzowanych obiektów przedstawia się następująco: wymiana okien – 72,3 %,– ocieplenie ścian – 43,7 %,– ocieplenie dachu – 27,1 %.

2. Zaopatrzenie w ciepło i ciepłą wodę użytkową (c.w.u.)

Na terenie Miasta Chełmna brak jest zorganizowanego scentralizowanego systemu ciepłowniczego (nie istnieją zakłady produkujące ciepło). Funkcjonują tu głównie indywidualne źródła ciepła. Taki stan rzeczy ma negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na terenie analizowanej jednostki. Według danych uzyskanych z ankietyzacji terenowej w budynkach znajdujących się na terenie Miasta Chełmna jako źródło ciepła zdecydowanie najczęściej wykorzystywany jest kocioł centralnego ogrzewania (59,7 %). Następnie w 30,1 % przypadków jako źródło ciepła wykorzystywane są piece kaflowe. Tak duży udział pieców kaflowych (urządzenia o niskiej sprawności grzewczej) ma negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na obszarze miasta, głównie wpływając na wzrost tzw. „niskiej emisji”.

Struktura wiekowa kotłów centralnego ogrzewania stosowanych na terenie Chełmna jest korzystna, ponieważ największy udział posiadają najmłodsze kotły, które mają mniej niż 5 lat (45,6 %) oraz kotły w wieku 5-10 lat (34,5 %). Najstarsze urządzenia, w wieku powyżej 15 lat, stanowią 8 % łącznej liczby tych urządzeń.

Istotną część energii, zużywanej w budynkach pochłania przygotowanie ciepłej wody użytkowej. Przyjmuje się, że na przygotowanie c.w.u. w budynkach mieszkalnych zużywa się od 15 % (w przypadku budynków jednorodzinnych) do 32 % (w przypadku budynków wielorodzinnych) energii końcowej. Natomiast dla budynków niemieszkalnych udział ten jest niższy i wynosi około 7 %. Według przeprowadzonej ankietyzacji najczęściej jako źródło c.w.u. wykorzystywany jest kocioł centralnego ogrzewania – 44,5 % przypadków. Bojlery elektryczne wykorzystywane są w 22,2 % przypadków. Podgrzewacze przepływowe

wykorzystywane są w 19,6 % zinwentaryzowanych gospodarstw domowych. Te trzy rodzaje urządzeń stanowią zdecydowaną większość. Brak instalacji służącej przygotowywaniu c.w.u. odnotowano w 12,4 % ankietyzowanych nieruchomości.

Najistotniejszą kwestią wpływającą na wielkości emisji CO₂ jest rodzaj stosowanego paliwa na cele ogrzewania i przygotowania c.w.u. Jak powszechnie wiadomo najbardziej emisyjnym paliwem jest węgiel kamienny. W największej liczbie zinwentaryzowanych nieruchomości wykorzystywany jest węgiel kamienny (50,6 %). Udział nieruchomości wykorzystujących dany rodzaj nośnika energii na cele grzewcze przedstawia się następująco (łącznie udział jest większy niż 100 % ponieważ często w budynku wykorzystywanych jest więcej niż 1 nośnik energii):

- węgiel kamienny – 50,6 %,
- gaz ziemny – 45,8 %,
- drewno opałowe - 38,4 %,
- energia elektryczna (głównie na cele c.w.u.) – 22,9 %,
- inne (np. gaz LPG, pellet, węgiel brunatny) – 1,5 %,
- olej opałowy – 0,9 %.

3. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Zaopatrywaniem odbiorców końcowych znajdujących się na obszarze Chełmna w gaz ziemny zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Źródło zasilania stanowi stacja gazowa wysokiego ciśnienia o przepustowości $Q=9\ 000\ m^3/h$ zlokalizowana przy ul. Podgórznej, która jest zasilana z gazociągu wysokiego ciśnienia DN 100. Do odbiorców dystrybuowany jest gaz ziemny wysokometanowy, rodzina 2, grupa E zgodnie z normą PN-C-04753 poprzez gazociągi średniego i niskiego ciśnienia.

Poniżej podano infrastrukturę gazowniczą na terenie analizowanej jednostki, która jest własnością Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. (stan na 31.12.2014 r.):

a) Gazociągi o długości ogółem 42 300 m w tym:

- niskiego ciśnienia – 27 763 m,

– średniego ciśnienia – 11 656 m,

– wysokiego ciśnienia – 2 881 m.

b) Przyłącza gazowe ogółem 1 348 szt. (w tym do budynków mieszkalnych 1 309 szt.) o łącznej długości 19 312 m w tym:

- niskiego ciśnienia – 1 233 szt. o długości 16 653 m,

– średniego ciśnienia – 115 szt., o długości 2 653 m.–

c) Stacje gazowe średniego ciśnienia zlokalizowane na terenie miasta:

ul. Danielewskiego o przepustowości $Q=3\,500\text{ m}^3/\text{h}$,

ul. Podgórna o przepustowości $Q=2\,000\text{ m}^3/\text{h}$,

ul. Słowicza o przepustowości $Q=1\,600\text{ m}^3/\text{h}$.

ul. Łunawska o przepustowości $Q=600\text{ m}^3/\text{h}$.

W roku 2014 łącznie na terenie Miasta zużyto 9 172 999 m³ gazu ziemnego, w tym około 50% zużywają gospodarstwa domowe, 29% przemysł, 21% handel i usługi.

4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie Chełmna obsługą i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych zajmuje się ENERGA Operator S.A. oddział w Toruniu. Na terenie miasta znajduje się GPZ Chełmno, który jest zasilany przez dwa transformatory o mocy 16 MVA każdy (typ TDN 16000/110 oraz TDN 16000/110-75U1). Stan linii elektroenergetycznych na terenie analizowanej jednostki jest dobry, a ich długość w podziale na napięcia przedstawia się następująco:

a) linie wysokiego napięcia (WN):

- napowietrzna – 0,105 km,

- kablowa – 0,000 km,

b) linie średniego napięcia (SN):

- napowietrzna – 20,900 km,

- kablowa – 10,780 km,

c) linie niskiego napięcia (nN):

- napowietrzna 73,458 km,

- kablowa – 101,500 km.

Według danych przekazanych przez ENERGA Operator S.A. łączne zużycie energii elektrycznej na terenie analizowanej jednostki wynosi 39 191,4 MWh. Największy udział w zużyciu energii posiada sektor przemysłu – 41,3 % (13 odbiorców – 16 174,7 MWh), następnie sektor gospodarstw domowych – 31,9 % (7 100 odbiorców – 12 496,1 MWh) oraz sektor handlu i usług – 26,8 % (1 547 odbiorców – 10 520,6 MWh).

5. Odnawialne źródła energii

W wyniku przeprowadzonej ankietyzacji terenowej na terenie Chełmna stwierdzono, iż jedynie w 3 obiektach wykorzystywana jest pompa ciepła oraz w 19 kolektory słoneczne. Na podstawie charakterystyki budynków, w których znajdują się te instalacje szacuje się, iż urządzenia te w skali roku wytwarzają około 123,3 MWh energii cieplnej. Jednakże główne źródło OZE na terenie Chełmna stanowi spalanie biomasy (głównie drewna) w indywidualnych źródłach ogrzewania. W 38,4 % zinventaryzowanych nieruchomości wykorzystywany jest ten rodzaj paliwa.

6. Sieć wodno-kanalizacyjna

Najważniejszym elementem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Miasta Chełmno jest mechaniczno – biologiczna – chemiczna oczyszczania ścieków zlokalizowana przy ul. Nad Groblą. Kolejnym elementem infrastruktury jest stacja uzdatniania wody zlokalizowana przy ulicy Kilińskiego. W skład infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wchodzi również: sieć kanalizacyjna i wodociągowa oraz przepompownie ścieków i hydrofornie.

Zgodnie z danymi Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych z sieci kanalizacyjnej w mieście korzysta 19 856 mieszkańców. Ze zbiorników bezodpływowych

korzysta 1006 gospodarstw. W mieście znajduje się też 35 przydomowych oczyszczalni ścieków. Całkowita długość kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej wynosi 71,9 km.

95% rzeczywistej liczby mieszkańców (RLM) aglomeracji Chełmno korzysta z sieci.

7. Jakość powietrza atmosferycznego i emisja CO₂

W ocenie rocznej za rok 2014 („Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za 2014 r.” - WIOŚ, Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, kwiecień 2015 r.) Miasto Chełmno zakwalifikowano do klasy C (stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy – dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne albo przekraczają poziomy docelowe). W ocenach rocznych jakości powietrza za lata 2011, 2012, 2013 i 2014, wykonanych przez WIOŚ w oparciu o pomiary, nie zidentyfikowano na terenie miasta Chełmna obszaru, na którym jednocześnie przekroczone byłyby normy jakości powietrza w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ (określonego jako średnia 24-godzinna) oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM₁₀.

Wysiłki w celu poprawy jakości powietrza skoncentrować należy na ograniczeniu emisji CO₂ oraz tzw. niskiej emisji, w której najwyższy udział ma mieszkalnictwo. Tuż za nim znajduje się transport oraz sektor handlowo-usługowy. Szczegółowe dane z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 53 Bilans emisji CO₂ na obszarze Miasta Chełmna w 2014 r.

Obszar emisji	Emisja (Mg CO ₂)	Udział (%)
Mieszkalnictwo	31 052,2	52,2
Transport	12 253,3	22,3
Handel i usługi	11 555,9	19,4
Mienie komunalne	3 588,4	6,0
Łącznie	59 449,9	100,00

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Chełmna

Podsumowanie diagnozy

Przeprowadzona diagnoza obszaru rewitalizacji -Gminy Miasta Chełmna wskazuje na następujące negatywne zjawiska wpływające na zrównoważony rozwój obszaru:

- ujemny przyrost naturalny,
- ujemne saldo migracji,
- powoli narastające zjawisko starzenia się społeczeństwa, wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym,
- wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
- nadal stosunkowo wysoka stopa bezrobocia w stosunku do wartości krajowych i wojewódzkich
- wysoki wskaźnik osób z najniższym wykształceniem wśród ogólnej liczby osób pozostających bez pracy,
- wysoki odsetek osób z najniższym wykształceniem (gimnazjalne i poniżej) wśród ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych,
- wyludnianie miasta,
- przeciętne wynagrodzenie brutto niższe od średniej wartości krajowej,
- indywidualne źródła ogrzewania budynków jako główne źródło „niskiej emisji”,
- duża liczba nieruchomości wykorzystujących tzw. „brudne paliwa”,
- niski stopień termomodernizacji budynków mieszkalnych,
- niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

II. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA JEDNOSTEK STRUKTURY PRZESTRZENI MIASTA

1. Metodologia podziału miasta na JSPM

Zgodnie z ”Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” Miasto podzielono na jednostki strukturalne, dla których dokonano szczegółowej diagnozy stanów kryzysowych. Rozważano kilka metodologii podziału:

- wg Miejskiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego
- wg okręgów wyborczych PKW
- wg rejonów szkół
- wg parafii.

Ostatecznie zdecydowano o podziale wg MPZP z uwzględnieniem powiązań funkcjonalnych obszarów miasta oraz obszarów nie objętych przedmiotowym planem. Kluczowym warunkiem brany pod uwagę przy zastosowanym podziale było to, by jedna jednostka strukturalna nie może zajmowała więcej niż 20% powierzchni gminy i nie skupiała więcej niż 30% jej mieszkańców. Podstawą do określenia stanu kryzysowego były dane pozyskane z Urzędu Gminy Miasta Chełmna, jednostek organizacyjnych Miasta oraz Komendy Powiatowej Policji i Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie. **Dane zostały zaprezentowane wg stanu na dzień 31.12.2015 r.**

Szczegółowa diagnoza JSPM oparta jest o dane demograficzne pozyskane z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Chełmna. Podkreślenie tego faktu ma o tyle znaczenie, że dane dotyczące liczby ludności przekazane przez Miasto oraz dane opublikowane w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego różnią się. Analiza danych demograficznych w odniesieniu do poszczególnych ulic na terenie Miasta jest jednak możliwa wyłącznie przy użyciu danych Wydziału Spraw Obywatelskich, z uwagi na to przyjęto je jako założenia do obliczenia wskaźników stanów kryzysowych.

W zakresie obliczenia powierzchni poszczególnych JSPM posłużono się danymi wg serwisu GEOPORTAL.

2. Podział Miasta na jednostki strukturalne

W wyniku zastosowanej metodologii podzielono Miasto Chełmno na następujące jednostki strukturalne:

Obręb 1- Stare Miasto, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Stare Planty
2. Rynkowa
3. Dominikańska
4. Rybacka
5. Franciszkańska
6. Klasztorna
7. Biskupia
8. Szkolna
9. 22 Stycznia
10. Toruńska (w obrębie murów)
11. Rynek
12. Świętego Ducha
13. Józefa Hallera
14. Wałowa
15. Grudziądzka
16. Kościelna
17. Wodna
18. Rycerska
19. Poprzeczna
20. Podmurna.

Obręb 2- Rybaki, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Generała Jastrzębskiego
2. Ogrodowa
3. Szara
4. Okrężna
5. Łąkowa
6. Leśna
7. Żeglarska
8. Kilińskiego
9. Kamionka
10. Zielona
11. Portowa
12. Powiśle
13. Panieńska.

Obręb 3- Wikliny, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Nad Groblą
2. Wiklinowa
3. Studzienna
4. Stroma
5. Podgórna
6. Cegielniana.

Obręb 4- Dworcowa, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Aleja 3 Maja
2. Wojska Polskiego
3. Plac Wolności
4. Świętojerska
5. Harcerska
6. Słowackiego

7. Powstańców Wielkopolskich
8. Dworcowa
9. Polna
10. Młyńska
11. Krótka
12. Parkowa
13. Łożyńskiego
14. Kościuszki.

Obręb 5- Łunawska, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Osiedle Wybudowanie
2. Łunawska
3. Osiedle Kopernika
4. Osiedle im. Jana Pawła II
5. Osiedle M.C. Skłodowskiej.

Obręb 6- Szosa Grudziądzka, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Kolonia Wilsona
2. Osiedle dr Franciszka Raszei
3. Słoneczna
4. Ustronie
5. Prosta
6. Zakole
7. Szosa Grudziądzka
8. Przemysłowa
9. Magazynowa.

Obręb 7- Działki Miejskie i Dworzyska, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Planty Kolejowe
2. Wysoka
3. Nadrzeczna

4. Pod Skarpą
5. Parowa
6. Czereśniowa
7. Wiśniowa
8. Morelowa
9. Lipowa
10. Śliwowa
11. Brzozowa
12. Brzoskwiniowa
13. Osiedle Dworzyska.

Obręb 8- Nad Browiną, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Nad Browiną
2. Osnowska
3. Orła
4. Słowicza
5. Jastrzębia
6. Sowa
7. Sokola
8. Bociania
9. Kolibrowa
10. Jaskółcza
11. Gołębia
12. Krucza
13. Żurawia
14. Strusia
15. Plac Rydygiera
16. Piotra Skargi.

Obręb 9- Gorceyckiego Kwiatowa, w skład którego wchodzi następujące ulice:

1. Kwiatowa

2. Storczykowa
3. Konwaliowa
4. Chabrowa
5. Gorczyckiego
6. Józefa Chociszewskiego
7. Walentego Fiałka
8. Toruńska (poza obrębem murów)
9. Ignacego Danielewskiego.

3. Wskaźniki zastosowane do diagnozy stanów kryzysowych w jednostkach strukturalnych

Zgodnie z "Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020" do diagnozy jednostek strukturalnych dla identyfikacji stanu kryzysowego wybrano wskaźniki z listy wskaźników stanu kryzysowego dla małych miast.

a) Sfera społeczna

1. (W1) Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze;
2. (W3) Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze;
3. (W6) Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze;
4. (W18) Liczba przestępstw młodocianych (popelnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców;

b) Sfera gospodarcza

1. (W20) Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze;

Ponadto użyto dwóch wskaźników autorskich:

a) Sfera społeczna

1. (WA1) Udział bezrobotnych zarejestrowanych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

b) Sfera środowiskowa

1. (WA2) Liczba tradycyjnych piecy na paliwa stałe względem ogólnej liczby ludności na danym obszarze

4. Wyniki analizy wskaźnikowej

(W1) Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

L.p.	JSPM	Liczba ludności	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym		(W1) Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
			M65	K60	
Ludność ogółem: 19 645 osób					
Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem: 4023 osoby					
Średnia dla miasta: 20,48					
01	Stare Miasto	5716	257	767	17,91
02	Rybaki	790	35	74	13,80
03	Wikliny	341	25	36	17,89
04	Dworcowa	5511	338	865	21,83
05	Łunawska	2082	215	420	30,50
06	Szosa Grudziądzka	1255	59	132	15,22
07	Działki Miejskie i Dworzyska	902	50	106	17,29
08	Nad Browiną	1133	54	107	14,21
09	Gorczyckiego-Kwiatowa	1915	166	317	25,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmna

Wg danych na dzień 31.12.2015 r. na terenie Miasta zamieszkiwało 19 645 osób, w tym 4023 osoby to mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 r.ż., mężczyźni powyżej 65 r.ż.). Średni udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie Miasta wynosił 20,48. Natężenie zjawiska starzenia się społeczeństwa stwierdzono w jednostkach strukturalnych: 05 Łunawska, 04 Dworcowa i 09 Gorczyckiego-Kwiatowa. Najmniej korzystną wartość przybrał wskaźnik w obrębie 05 Łunawska.

(W3) Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

L.p.	JSPM	Liczba bezrobotnych	Liczba osób w wieku produkcyjnym		(W3)Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
			M18-64	K18-59	
Liczba bezrobotnych ogółem: 1165 osób					
Liczba osób w wieku produkcyjnym: 12 022 osoby					
Średnia dla miasta: 9,69					
01	Stare Miasto	486	1815	1743	13,66
02	Rybaki	114	280	236	22,09
03	Wikliny	15	113	96	7,18
04	Dworcowa	282	1751	1582	8,46
05	Łunawska	74	573	554	2,29
06	Szosa Grudziądzka	36	416	408	4,37
07	Działki Miejskie i Dworzyska	57	305	290	9,58
08	Nad Browiną	50	378	408	6,36
09	Gorczyckiego-Kwiatowa	51	565	509	4,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmna

Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu Miasta wg stanu na dzień 31.12.2015 wynosiła 1165 osób. W tym samym czasie w Chełmnie zamieszkiwały 12 022 osoby w wieku produkcyjnym- wieku zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat. Średni udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 9,69. Mniej korzystną sytuację odnotowano w obrębie Stare Miasto, gdzie odnotowano 486 osób pozostających bez zatrudnienia i Rybaki.

(W6)Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

L.p.	JSPM	Liczba ludności	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	(W6)Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Ludność ogółem: 19 645 osób				
Liczba osób w gospodarstwach dom. korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej: 1773 osoby				
Średnia dla miasta: 9,02				
01	Stare Miasto	5716	931	16,29
02	Rybaki	790	216	27,34
03	Wikliny	341	22	6,45
04	Dworcowa	5511	411	7,46
05	Łunawska	2082	63	3,03
06	Szosa Grudziądzka	1255	7	0,56
07	Działki Miejskie i Dworzyska	902	42	4,66
08	Nad Browiną	1133	19	1,68
09	Gorczyckiego-Kwiatowa	1915	62	3,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmna

Na 19 645 mieszkańców Chełmna, 1773 osoby korzystały ze środowiskowej pomocy społecznej, co dało średnią dla Miasta 9,02. Największa liczba osób korzystających ze wsparcia w tej formie pochodziła w 2015 r. z obrębu Stare Miasto i Rybaki. Przy czym w jednostce strukturalnej Rybaki wartość wskaźnika stanowiła trzykrotność średniej wartości obliczonej dla Miasta.

(W18)Liczba przestępstw młodocianych (popelnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców

L.p.	JSPM	Liczba ludności	Liczba przestępstw popelnionych przez młodocianych na danym obszarze	(W18)Liczba przestępstw młodocianych (popelnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców
Ludność ogółem: 19 645 osób				
Liczba przestępstw popelnionych przez młodocianych: 22				
Średnia dla miasta: 0,11				
01	Stare Miasto	5716	4	0,2036
02	Rybaki	790	0	0
03	Wikliny	341	0	0
04	Dworcowa	5511	16	0,0814
05	Łunawska	2082	0	0
06	Szosa Grudziądzka	1255	0	0
07	Działki Miejskie i Dworzyska	902	0	0
08	Nad Browiną	1133	0	0
09	Gorczyckiego-Kwiatowa	1915	2	0,0102

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmna

W roku 2015 wg danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Chełmnie młodociani dokonali 22 przestępstw na terenie Miasta. Zlokalizowane były w obrębach Stare Miasto, Dworcowa i Gorczyckiego-Kwiatowa. Średnia liczba przestępstw młodocianych na 1000 mieszkańców wyniosła w mieście 0,11. W obrębie Stare Miasto wartość wskaźnika przekroczyła średnią dla Miasta.

(W20) Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze

L.p.	JSPM	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych (CEIDG)	Liczba osób w wieku produkcyjnym		(W20) Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze
			M18-64	K18-59	
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych (CEIDG): 914					
Liczba osób w wieku produkcyjnym: 12 022 osoby					
Średnia dla miasta: 7,6					
01	Stare Miasto	304	1815	1743	8,54
02	Rybaki	38	280	236	7,36
03	Wikliny	27	113	96	12,92
04	Dworcowa	229	1751	1582	6,87
05	Łunawska	51	573	554	4,53
06	Szosa Grudziądzka	78	416	408	9,47
07	Działki Miejskie i Dworzyska	53	305	290	8,91
08	Nad Browiną	65	378	408	8,27
09	Gorczyckiego-Kwiatowa	69	565	509	6,42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmna

Wg rejestru CEIDG na terenie Miasta wg stanu na dzień 31.12.2015 r. liczba aktywnych podmiotów gospodarczych osób fizycznych wyniosła 914. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 7,6. Poniżej tej wartości plasują się obręby: Rybaki, Dworcowa, Łunawska i Gorczyckiego-Kwiatowa.

(WA1)Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w ludności w wieku produkcyjnym

L.p.	JSPM	Liczba bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej	Liczba osób w wieku produkcyjnym		(WA1)Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w ludności w wieku produkcyjnym
			M18-64	K18-59	
Liczba bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej: 483 osób					
Liczba osób w wieku produkcyjnym: 12 022 osoby					
Średnia dla miasta: 4,02					
01	Stare Miasto	236	1815	1743	6,63
02	Rybaki	67	280	236	12,98
03	Wikliny	2	113	96	0,96
04	Dworcowa	97	1751	1582	2,91
05	Łunawska	21	573	554	1,86
06	Szosa Grudziądzka	21	416	408	2,25
07	Działki Miejskie	17	305	290	2,86
08	Nad Browiną	13	378	408	1,65
09	Gorczyckiego-Kwiatowa	9	565	509	0,84

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmna

Na 1165 osób zarejestrowanych jako bezrobotne w 2015 r. 483 osoby posiadały wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Stanowiły one 41,45% ogółu osób bezrobotnych. Udział osób z najniższym wykształceniem pozostających bez pracy w grupie osób w wieku produkcyjnym wynosił w mieście 4,02. Mniej korzystna sytuacja w tym obszarze została odnotowana w obrębie Stare Miasto i Rybaki. Po dodatkowych analizach uznano za niekorzystną w ramach przedmiotowego kryterium sytuację w obrębie 04 Dworcowa. Istotnym elementem analiz było powiązanie funkcjonalne tego obszaru z obrębem Stare Miasto oraz fakt, że skupia on 29% ogólnej liczby mieszkańców Miasta i realizowane tam działania zapewnić mogą efekty rewitalizacyjne i szerokie oddziaływanie społeczne. Ich zaprzestanie natomiast, pogłębianie się stanu kryzysowego.

(WA2) Liczba tradycyjnych pieców na paliwa stałe względem ogólnej liczby ludności na obszarze

L.p.	JSPM	Liczba ludności	Liczba tradycyjnych piecy na paliwo stałe	(WA2) Liczba tradycyjnych pieców na paliwa stałe względem ogólnej liczby ludności na obszarze
Ludność ogółem: 19 645 osób				
Liczba pieców na paliwa stałe w mieście: 1828				
Średnia dla miasta: 9,30				
01	Stare Miasto	5716	766	13,40
02	Rybaki	790	117	14,81
03	Wikliny	341	34	9,97
04	Dworcowa	5511	368	6,68
05	Łunawska	2082	38	1,82
06	Szosa Grudziądzka	1255	88	7,01
07	Działki Miejskie i Dworzyska	902	161	17,85
08	Nad Browiną	1133	141	12,24
09	Gorzyckiego-Kwiatowa	1915	115	6,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmna

Istotnym problemem na terenie Miasta jest tzw. niska emisja. Piece na paliwa stałe tzw. tradycyjne, brudne, zlokalizowane są w największej liczbie w obrębie Starego Miasta i Dworcowej. Ich duża liczba towarzyszy też zwartej zabudowie jednorodzinnej. Ogółem zinwentaryzowano 1828 takich źródeł ciepła, co stanowi dokładnie 50% w ogólnej liczbie kotłów grzewczych. Średnia liczba pieców na paliwa stałe względem ogólnej liczby ludności wynosi 9,30. Ten sam wskaźnik wyższy jest w jednostkach: Działki Miejskie i Dworzyska, Rybaki, Stare Miasto, Nad Browiną oraz Wikliny.

4. Wyniki analizy wskaźnikowej

Na podstawie zastosowanych wskaźników za zdegradowane uznano obszary:

1. JSPM 01 Stare Miasto
2. JSPM 02 Rybaki
3. JSPM 04 Dworcowa

Tabela 54. Synteza wyników analizy wskaźnikowej JSPM

L.p.	JSPM	(W1)	(W3)	(W6)	(W18)	(W20)	(WA1)	(WA2)
01	Stare Miasto		x	x	x		x	x
02	Rybaki		x	x		x	x	x
03	Wikliny						x	
04	Dworcowa	x				x		x
05	Łunawska	x				x		
06	Szosa Grudziądzka							
07	Działki Miejskie i Dworzyska						x	
08	Nad Browiną						x	
09	Gorczyckiego-Kwiatowa	x				x		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Chełmna

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	4
Tabela 2 Zameldowania w ruchu wewnętrznym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	4
Tabela 3 Wymeldowania w ruchu wewnętrznym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	5
Tabela 4 Zameldowania z zagranicy na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	5
Tabela 5 Wymeldowania za granicę na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	5
Tabela 6 Saldo migracji wewnętrznych na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	5
Tabela 7 Saldo migracji zagranicznych na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	5
Tabela 8. Prognoza demograficzna dla Powiatu i Miasta do roku 2050.....	6
Tabela 9 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	7
Tabela 10 Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	7
Tabela 11 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	7
Tabela 12 Liczba urodzeń na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	8
Tabela 13 Liczba zgonów na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	8
Tabela 14 Przyrost naturalny na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	9
Tabela 15 Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	9
Tabela 16 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	10
Tabela 17 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	10
Tabela 18 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci w latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna.....	10
Tabela 19 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci w latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna.....	11
Tabela 20 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i Miasta Chełmna wg stanu na dzień 31.12.2015 r.	11
Tabela 21 Stopa bezrobocia na terenie Powiatu Chełmińskiego w latach 2010-2015.....	12
Tabela 22 Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i Miasta Chełmna wg stanu w latach 2010-2015	12
Tabela 23 Bezrobotni z terenu Miasta zarejestrowani w PUP w Chełmnie wg wykształcenia (stan na 31.12.2014).....	13
Tabela 24 Bezrobotni z terenu Miasta zarejestrowani w PUP w Chełmnie wg wieku i płci (stan na 31.12.2014).....	13
Tabela 25 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2013 (stan na 31.12.2013)	14

Tabela 26 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2014 (stan na 31.12.2014)	14
Tabela 27 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2014 (stan na 31.12.2015)	14
Tabela 28 Przeciętne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej w latach 2010-2015	15
Tabela 29 Osoby z niepełnosprawnością zarejestrowane w PUP w Chełmnie w latach 2013-2015	15
Tabela 30 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2014	16
Tabela 31 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej dochodowego na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2014	16
Tabela 32 Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2014	17
Tabela 33. Korzystający ze świadczeń rodzinnych	17
Tabela 34 Kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych w latach 2010-2014	17
Tabela 35 Kwoty wypłaconych zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych w latach 2010-2014 ..	18
Tabela 36 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	19
Tabela 37 Nowo zarejestrowane podmioty sektora publicznego wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	19
Tabela 38 Nowo zarejestrowane podmioty sektora prywatnego wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	20
Tabela 39 Nowo zarejestrowane fundacje wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	20
Tabela 40 Nowo zarejestrowane stowarzyszenia i organizacje społeczne wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	20
Tabela 41 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 (dane za I kw.2016)	21
Tabela 42 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 na terenie Miasta Chełmna w latach 2012-2015	22
Tabela 43 Podmioty wyrejestrowane wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych	23
Tabela 44 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	23
Tabela 45 Budynki mieszkalne w Gminie Miasto Chełmno w latach 2010-2015	24
Tabela 46 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Miasto Chełmno w latach 2010-2015	24
Tabela 47 Zasoby mieszkaniowe (komunalne) Gminy Miasto Chełmno	25
Tabela 48 Mieszkania socjalne w Gminie Miasto Chełmno	25
Tabela 49 Postępowania eksmisyjne i eksmisje z lokali mieszkalnych w zasobach gminnych na terenie Miasta Chełmna	25
Tabela 50 Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych na terenie Gminy Miasta Chełmna	26

<i>Tabela 51 Struktura wiekowa budynków mieszkalnych na terenie Gminy Miasta Chełmna ..</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 52 Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych na terenie Miasta Chełmna.....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 53 Bilans emisji CO2 na obszarze Miasta Chełmna w 2014 r.....</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 55. Synteza wyników analizy wskaźnikowej JSPM.....</i>	<i>47</i>